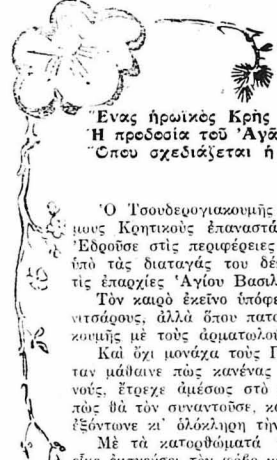

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

Ο ΤΣΟΥΔΕΡΟΓΙΑΚΟΥΜΗΣ

Ένας ήρωϊκός Κρής άρματολός. Η τουρκικόνος δρᾶσις του. Το φρόντρο των Γιαννιτσάρων. Η έπικηρύξις του. Η προδοσία του 'Αγά. Ο Θεός τιμωρεί τους προδότες. Η μοιραία κάππα. Ο Τσουδερογιακούμης στην Αίγυπτο. 'Όπου σχεδιάζεται η δολοφονία του. Η άτιμία ενός Τούρκου μπαρμπέρη. Με το σπαθί στο χέρι. Το κομμάτιασμα των δολοφόνων. Μία μαχαίρα στην καρδιά!... κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ο Τσουδερογιακούμης ήταν ένας από τους πιο διασημους Κρητικούς επαναστάτες των προ του 1821 χρόνων. Έδρασε στις περιφέρειες Ρεθύμνου και Σφακίων και είχε υπό τας διαταγάς του δεκα παλληκάρια, καταρτόμενα από τις επαρχίες 'Αγίου Βασιλείου και Σφακίων.

Τον καρό έκείνο ύπόφερε πολύ ο τῆπος από τους Γιαννιτσάρους, αλλά όπου πατούσε το πόδι του ο Τσουδερογιακούμης με τους άρματολούς του, Γιαννιτσάρους δεν έμεινε.

Και όχι μονάχα τους Γιαννιτσάρους χίλαγε αλλά κ' όταν μάθαινε πως κανέναν Τούρκου βασάνιζε τους Χριστιανούς, έτρεχε άμέσως στο χωριό του, ή όπου άλλου νόμιζε πως θα τον συναντούσε, και τον έσώζωνε. Κάποτε μάλιστα έξότανε κ' όλόκληρη την οικογένειά του.

Με τα κατορθώματα του αυτά, ο Τσουδερογιακούμης ή είνε έμμενους τον φόβο και τον τῆμο στους Τούρκους και ή εν Κωνσταντινούπολει 'Οθωμανική Κυβέρνησις τον είχε επικηρύξει κ' έδινε για το κεφάλι του ένα ποσόν που αντιστοιχεί με 1000 λίρες σήμερα.

Τόσο μάλιστα φροδόντουσαν τον Τσουδερογιακούμη οι Τούρκοι της περιφέρειας του, ώστε πολλοί πλοίατοι Μπέρδες τον έκολούθουν και τον φιλοξενούσαν, τον εφοδίαζαν με άφθονες ζωτροφίες και τον πρόδιδαν τους Γιαννιτσάρους ή τους Τούρκους, που πείραζαν τους Χριστιανούς.

Από τους φίλους αυτού του Τσουδερογιακούμη ήταν κ' ένας πλοίατος 'Αγάς από το χωριό Γάλλος, της επαρχίας Ρεθύμνης.

Ο Πασάς του Ρεθύμνου μόλις έμαθε, ότι ο πλοίατος έκείνος 'Αγάς είχε στήσει με τον Τσουδερογιακούμη και τη συμμορία του, τον κάλεσε στο Ρέθυμνο και του έταξε πλοίατα όδωρα, έκτός από έκείνα που είχε όρσει ή Τουρκική Κυβέρνησις, άν έπροδίδε ή κατόρθωνε να πιάσει ή να σκοτώσει τον Τουρκονάχο Κρητικό.

Ο 'Αγάς δέχτηκε την πρόταση του Πασά και μία νύχτα που ο Τσουδερογιακούμης κατέλεσε στο σπίτι του, έφαγε άρνιά, έδωσε χρυσιά, τιριά και χίλιες άλλες λευχοβίδες στη συμμορία του για να φάη και να γλεντήσει και συγχρόνως έστειλε χωριά άπεσταλμένο στο Ρέθυμνο, για να ειδοποιήση τον Πασά.

Ένα τάχμα Τούρκων και Γιαννιτσάρων έτρεξε άμέσως άν' το Ρέθυμνο και πολιορκήσε το σπίτι του 'Αγά, μέσα στο όποιο διακενδαίε ο Τσουδερογιακούμης με τα παλληκάρια του.

Μόλις ο στρατός έξωσε το σπίτι, τα σκαλιά του 'Αγά άνοιξαν να σφαιλιάσουν άγρια.

— Τι τρέχει, 'Αγά; τον ρώτησε ο Τσουδερογιακούμης.

— Τίποτα, καπετάνιο, θα περυνόιν διαβάτες από το χωριό. Τώρα θα βγώ στο δώμα να κυττάξω.

Κατά καλή σύμπτωση τη νύχτα εκείνη έβρεχε κ' ο Τσουδερογιακούμης, του όποιου ή παρθαλή κάππα ήταν γυνοστή στους Τούρκους, λέει στον 'Αγά.

— Πάσε την κάππα μου, 'Αγά, και σκετάσουν να μη βραχθή.

Ο 'Αγάς κοινοβούθη με την κάππα του άρματολού και βγήκε στο δώμα του σπιτιού, για να συνεννοηθή με τους άξιωματικούς του Τουρκικού στρατού.

Έκείνοι όμως από κάτω, άμα είδαν την κάππα του Τσουδερογιακούμη, νόμισαν πως είν' αυτός, διατάξανε τους στρατιώτες τους να πυροβολήσουν έναντίον του κ' έτσι σκοτώσαν τον 'Αγά!

Με τις τουφεκιές που έπεσαν, ο Τσουδερογιακούμης κατάλαβε άμέσως τι συνέβαινε και διάταξε τα παλληκάρια του να τουφεκίσουν τους

Τούρκους από τα παράθυρα και έπειτα να ξεχυθούν έξω, να διασπασουν τις γομιές των πολιορκητόν, να σκοτώσουν όσους μπορούσαν και να καταφύγουν στα βουνά.

Έτσι κ' έγινε πραγματικώς και ο Τσουδερογιακούμης με τα παλληκάρια του γλύτωσαν, χωρίς να πάθουν το παραμικρό.

Μόνον που άντι να φάη ο 'Αγάς με τον Πασά τον Τσουδερογιακούμη, έφαγε τον 'Αγά του Τσουδερογιακούμη ή... κάππα!...

Ο Τσουδερογιακούμης έμεινε άρκετόν καιρό στα βουνά, πολεμώντας κ' άφανίζοντας τους Τούρκους. Έπειδή όμως ή Τουρκική Κυβέρνησις του είχε βάλει πείσμα να τον πιάσει, άποστάσιαμα στρατού τον κινήγούσαν παντού με λίσσα. Έπίσης οι ντόπιοι Τούρκοι, για να εκδιχθούν τον φρόν τῆσον συγγενών τους, είχαν βάλει τα δυνατά τους για να τον πιάσουν, κ' έτσι ο Τσουδερογιακούμης αναγκάστηκε στο τέλος να φάγη από την Κρήτη.

Μία νύχτα λοιπόν σκοτεινή, οι Χριστιανοί κατορθώσαν και βρήκαν ένα ναυάγιο, το όποιο τον πήρε από μια έρημη άραχιά και τον αποβίβασε στην Αίγυπτο.

Στην Αίγυπτο, ο ήμερών Μεχμέτ 'Αλής, θαιμιάσε το άνδρικό παρίστημα και την άρραναή όμορμία του Κρητικού άρματολού, τον διάφισε ταγματάχρη της έντοπιου χωροφυλακής.

Άλλα οι Τουρκικητικά δέν ήσάζαν όσο ζούσε ο Τσουδερογιακούμης και μόλις μάθαινε πως βρισκόταν στην Αίγυπτο, έστειλαν από Κάιρο δύο Τουρκικητικούς δολοφόνους, για να τον σκοτώσουν.

Όταν ήλθαν οι Τουρκικητικοί στο Κάιρο, δέν τολμούσαν να επιβούν και να δολοφονήσουν τον γενναίο άρματολό. Γι' αυτό, μηχανήτησαν το έξις σχέδιο:

Τον παρεκολούθησαν κ' έβαθαν έτσι σε ποιά κορυφή Ξηριζότανε. Δωροδόκησαν λοιπόν 'Οθωμανά κορυά και τον σημιδιέτησαν να γείμει το πρόσωπο του Τσουδερογιακούμη με μολύβη σασιονάδα την ώρα του Ξηρισματος. Έτσι ή σασιονάδα θάμπαινε στα μάτια του, δέν άδύλεσε και δέν θα μπορούσε να άμυνθή άν του οργίζοντουσαν...

Ο κορυάς σημιφορήθηκε με τις ήποδείξεις τους και την κατάλληλη στιγμή γείμισε το πρόσωπο του άρματολου με σασιονάδες. Τότε οι δολοφόνοι ορχήτησαν Ξηριζάνα επάνω του με κομπούρια και μαχαίρια.

Ο Τσουδερογιακούμης όμως κατάλαβε άμέσως την ένέδρα. Μ' ένα άσπρασιό κνήμα σκούπισε τη σασιονάδα από το πρόσωπό του και με το σπαθί στο χέρι ορχηκε σαν λιοντάρι και κατακερμάτισε τους τρεις άν' τους δολοφόνους.

Άλλά κ' αυτός είχε χτυπηθεί βαριά με μαχαίρα στην καρδιά και σε λίγα λεπτά έπεσε νεκρός!...

Από τότε έως το τέλος του Κρητικού άρματολού, που είχε τραμάξει την Τουρκία στην Κρήτη, στα προ του 1821 χρόνια.

ΑΠΟ ΤΟ ΓΚΙΟΥΛΙΣΤΑΝ ΤΕΤΡΑΣΤΙΧΑ

Γέμω από ροδόσταμο
μία στέρνα πέρα-πέρα
και ρίξε μέσα ένα σκυλάκι,
θά τη βρωμιά' ή λέρα.
Κρίμα εις τον πολεμιτή
πούχει άρματα γεμάτα
και σκάφο τόνο σέρνουσε
σαν την πομπή στη στρατά.
Σ ΑΑΔΗ

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΓΝΩΜΕΣ ΤΟΥ ΚΑΡ. ΝΟΝΤΙΕ

Και ή πιο έρωτευμένη γυναίκα κρύβει πάντα στην καρδιά της μία δεύτερη άγάπη.

— Ο έρωσ δέν γεννάει, αλλά πεθαίνει βρέφος.

— Η γυναίκες έγραφαν το ποίημα της αγάπης και οι άνδρες το έσχιλσαν, χωρίς να το καταλάβουν.

— Στη γυναίκα ο έρωσ εκδηλώνεται ως περιέργεια, στον άνδρα ως άγάπη.

— Ο έρωσ στην καρδιά της γυναίκης μοιάζει σαν διαμάντι μέσα σε κάρβουνο: περιέχει τη φωτιά, το θάνατο και το φῶς.